

ignitegroup

VERDUURZAMING

ENERGIEPRESTATIE

SUBSIDIE

Verduurzaming van maatschappelijk vastgoed

DUMAVA

whitepaper

De DUMAVA-regeling biedt eigenaren van maatschappelijk vastgoed de kans om hun gebouwen te verduurzamen.

Met een budget van € 405 miljoen stimuleert de regeling investeringen in duurzame technologieën, wat bijdraagt aan de klimaatdoelstellingen van Nederland.

DUMAVA

Duurzaam Maatschappelijk Vastgoed

Het doel van de DUMAVA subsidieregeling is om eigenaren van maatschappelijk vastgoed te ondersteunen bij verduurzamingsmaatregelen, essentieel voor het verlagen van energieverbruik en CO2-uitstoot.

De regeling stimuleert investeringen in duurzame technologieën en verbetert de energieprestatie van gebouwen, wat bijdraagt aan de klimaatdoelstellingen van de Nederlandse overheid.

- Overheidsgebouwen
- Religieuze instellingen
- Onderwijsinstellingen
- Zorginstellingen
- Rijksmonumenten
- Culturele instellingen
- Amateursport verenigingen

- Verduurzamingsadvies is verplicht, max. 48 maanden oud.
- Vastgoed vanaf 2012 in aanmerking als van aardgas wordt afgekoppeld.
- Verduurzamingsmaatregelen 1 tot 3 maatregelen of integraal project
- Aanvraag vóór maatregelen starten (eerst subsidie dan contract aannemer).
- Minimaal € 5.000; maximaal € 1,5 miljoen (20-40% afhankelijk van aanvraag).
- Alleen in sommige gevallen overlap met andere regelingen mogelijk.

Budget
€ 405 miljoen

1, 2 OF 3 LOSSE VERDUURZAMINGSMAATREGELEN

20% van de projectkosten, het energieadvies en energielabel

Min. € 5.000 en max. € 1,5 miljoen.

Energieadvies

INTEGRAAL VERDUURZAMINGSPROJECT

Niet-monumentale panden
Minimaal 3 labelstappen omhoog naar minimaal label B.

Monumenten
Minimaal 20% lager primair energieverbruik.

30% van de projectkosten, het energieadvies en energielabel

Min. € 25.000, max. € 66/m² per labelstap, tot € 1,5 miljoen.

Energieadvies
Maatwerkadvies, portefeuilleuroutekaart met energielabel

monumenten.nl
Wegwijzer in monumentenzorg

INTEGRAAL VERDUURZAMINGSPROJECT TOT EEN HOGE ENERGIEPRESTATIE

Niet-monumentale panden
Minimaal 3 labelstappen omhoog naar renovatiestandaard A++ of A+++ (verschilt per gebruiksfunctie)

Monumenten
Zelfde eis, tot een 'hoge energieprestatie'.

40% van de projectkosten, het energieadvies en energielabel

Min. € 25.000, max. € 88/m² per labelstap, tot € 1,5 miljoen.

Energieadvies
Maatwerkadvies, portefeuilleuroutekaart met energielabel

monumenten.nl
Wegwijzer in monumentenzorg

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Wat is de DUMAVA Regeling ?	4
3	Welke projecten komen in aanmerking?	5
4	Wat is er nieuw in 2025	7
5	Het aanvraagproces stap voor stap	8
6	DUMAVA in de praktijk	12
7	Veelgestelde vragen (FAQ)	15

1. Inleiding

Stel je voor dat jouw gemeente, onderwijsinstelling of zorgorganisatie voorop loopt in duurzaamheid. Met de DUMAVA-regeling kun je de uitdaging van verduurzaming omzetten in een kans om je gebouwen te transformeren en de energieprestaties te optimaliseren.

De DUMAVA-regeling 2025 (Subsidieregeling Duurzaam Maatschappelijk Vastgoed) biedt financiële ondersteuning om deze verduurzamingsdoelen te realiseren.

Met deze whitepaper ontdek je:

- Wat de DUMAVA-regeling inhoudt.
- Welke projecten in aanmerking komen.
- Hoe je stap voor stap een succesvolle aanvraag indient.

Onze consultants zijn gespecialiseerd in deze regeling en hebben vanaf het begin van de regeling onze klanten bijgestaan bij het aanvragen en verantwoorden. In hoofdstuk 6 staan een aantal voorbeeldprojecten.

Deze whitepaper biedt maatschappelijke vastgoedeigenaren **praktische tips om een succesvolle DUMAVA-aanvraag in te dienen.**

Let op

Op het moment van publicatie ligt de ontwerpregeling bij de Tweede Kamer, waardoor wijzigingen nog mogelijk zijn.

2. Wat is de DUMAVA regeling

DUMAVA (Subsidieregeling Duurzaam Maatschappelijk Vastgoed) biedt vastgoedeigenaren financiële steun om gebouwen te verduurzamen. De subsidie vergoedt een deel van de kosten voor energiebesparende maatregelen en renovaties die de energieprestatie verbeteren.

Wie komt ervoor in aanmerking:

DUMAVA is bedoeld voor eigenaren van maatschappelijk vastgoed, zoals:

- Gemeenten, provincies en waterschappen
- Onderwijs- en zorginstellingen
- Culturele instellingen met ANBI-status
- Monumenten
- Religieuze instellingen
- Stichtingen en (sport)verenigingen (bijv. buurthuizen, wijkcentra)

Lange termijn voordelen:

- Lagere energiekosten
- Verbeterd binnenklimaat
- Voorbereid op toekomstige wetgeving
- Voorbeeldfunctie in de regio

Maatschappelijke impact:

- Vermindering CO₂-uitstoot
- Gezondere werkomgeving
- Lagere exploitatiekosten
- Verhoogde vastgoedwaarde

Om in aanmerking te komen moet je een SBI-code hebben die staat op de lijst SBI-codesDUMAVA. [Bekijk of jouw SBI-code in aanmerking komt.](#)

3. Geschikte projecten

Projecten die in aanmerking komen, vallen in twee categorieën:

1. Losse verduurzamingsmaatregelen (max. 3 per aanvraag)

- **Subsidie:** 20% van de kosten
- **Minimale subsidie:** €5.000
- **Maximale subsidie:** €1,5 miljoen per gebouw
- **Voorbeelden:** Isolatie, warmtepompen, zonnepanelen

2. Integrale verduurzamingsprojecten

- Voor grootschalige renovaties met meerdere verduurzamingsmaatregelen, niet beperkt tot de maatregellijst.
- **Subsidie:** 30% van de kosten (40% als de renovatiestandaard wordt gehaald)
- **Minimale subsidie:** € 25.000
- **Maximale subsidie:** € 1,5 miljoen per gebouw

Tip

Grant applications are created project-driven and opportunistically, initiated by departments when a suitable programme happens to be known.

Let op

Subsidieaanvragen worden beoordeeld op volgorde van binnenkomst.

Zorg ervoor dat je aanvraag tijdig wordt ingediend om verzekerd te zijn van de voordelen van DUMAVA.

Subsidiabele maatregelen: projectkosten

Voor de DUMAVA-subsidie komen specifieke projectkosten in aanmerking. Dit zijn kosten die direct bijdragen aan verduurzaming en strikt noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de maatregel.

Wat valt onder projectkosten?

De volgende kosten kunnen worden meegerekend in de subsidieaanvraag:

- ✓ **Ontwerp- en engineeringskosten**
- ✓ **Bouw materiaal en bouw materieel**
- ✓ **Gebouwgebonden installaties**
- ✓ **Kosten voor projectmanagement en arbeid**
- ✓ **Indexering van kosten**
- ✓ **Sloopwerkzaamheden (indien nodig voor verduurzaming)**
- ✓ **Lood- en asbestverwijdering (indien vereist voor de uitvoering)**

Voorwaarden voor subsidiabele kosten

- De kosten moeten technisch noodzakelijk zijn en direct bijdragen aan verduurzaming.
- Alleen kosten die strikt nodig zijn om de maatregel te realiseren, komen in aanmerking.

Let op

Algemene onderhoudskosten of verbeteringen die geen directe verduurzaming opleveren, vallen niet onder de subsidiabele kosten.

4. Wat is er nieuw in 2025

De DUMAVA-regeling 2025 heeft enkele wijzigingen ten opzichte van voorgaande jaren. Dit zijn de belangrijkste veranderingen:

- ☒ **Uitbreiding van doelgroepen:** Amateursportorganisaties kunnen nu profiteren van de DUMAVA-subsidieregeling voor verduurzaming van sportaccommodaties.
- ☒ **Flexibele subsidieopties voor ondernemingen:** Ondernemingen kunnen nu, onder bepaalde voorwaarden, subsidie aanvragen voor zowel losse verduurzamingsmaatregelen als integrale verduurzaming.
- ☒ **Aangepaste aftopping voor projectkosten:** De aftopping voor integrale verduurzaming is nu gebaseerd op projectkosten, met een maximum van € 220 per m² per labelstap exclusief BTW.
- ☒ **Specifieke eisen voor monumenten:** Er zijn specifieke eisen geïntroduceerd om monumenten te verduurzamen, met als doel een energiebesparing van minimaal 60% te realiseren.
- ☒ **Subsidie combinaties:** Het is nu in specifieke gevallen mogelijk om te stapelen met andere subsidies voor dezelfde activiteiten. De consultants van Ignite Group kunnen hierin adviseren.

Gratis adviesgesprek aanvragen?

Neem contact op met onze experts ontdek hoe jouw organisatie optimaal profiteert.

5. Het aanvraagproces

1. Voorbereiding

Welk advies heb je nodig?

Voor deze regeling is het verplicht dat je vooraf een verduurzamingsadvies laat uitvoeren door een energieadviseur. Je kiest zelf welk verduurzamingsadvies het beste past, afhankelijk van het type project.

In de tabel hieronder lees je welke opties er zijn voor projecten met 1, 2 of 3 verduurzamingsmaatregelen, en voor integrale verduurzamingsmaatregelen.

1, 2 of 3 verduurzamingsmaatregelen	Integraal verduurzamingsproject
Energieadvies	Integraal Maatwerkadvies
Portefeuilleroutekaart	Portefeuilleroutekaart met energielabel
DuMo-advies (voor monumenten, optioneel)	DuMo-advies (voor monumenten, verplicht)

Tip

Controleer of je energie-adviseur geregistreerd staat in het [Centraal Register Techniek](#).

Energieadvies

In het rapport dat je van je energieadviseur krijgt, lees je welke verduurzamingsmaatregelen je kunt uitvoeren om jouw maatschappelijk vastgoed te verduurzamen.

Dit rapport moet je verplicht indienen bij je subsidieaanvraag.

Het mag op dat moment niet ouder zijn dan 48 maanden.

In het energierapport dat wordt opgeleverd, moet in ieder geval deze informatie staan:

- Technische en functionele beschrijving van uw maatschappelijk vastgoed.
- Overzicht van energiehuishouding van uw maatschappelijk vastgoed van afgelopen 3 jaar voorafgaand aan de subsidieaanvraag.
- Overzicht van mogelijke verduurzamingsmaatregelen.
- Overzicht van verwachte energiebesparing en/of vermindering van de CO₂-uitstoot, in getallen uitgedrukt.
- Inschatting van investeringskosten en verwachte besparingen, in € uitgedrukt.

Is uw energieverbruik meer dan 25.000 m³ aardgas (of aardgas equivalent) of 50.000 kWh elektriciteit per jaar?

Dan moet in uw energierapport ook deze informatie staan:

- Overzicht van alle verduurzamingsmaatregelen die zijn te realiseren in uw vastgoed met een terugverdientijd tot en met 5 jaar.
- Duidelijk en eenvoudig plan waarin u omschrijft hoe u de verduurzamingsmaatregelen uit het energieadvies gaat uitvoeren.

2. eHerkenning

Om toegang te krijgen tot het digitale aanvraagportaal van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) heb je eHerkenning op niveau 2+ nodig.

3. Conceptaanvraag

Vanaf **19 mei 2025** kun je een conceptaanvraag invullen in het RVO-portaal ter voorbereiding op de officiële aanvraag.

4. Aanvraag indienen

Vanaf **2 juni 2025 om 09:00** opent de regeling voor aanvragen. Die je aanvraag op tijd in en zorg dat alle benodigde documenten en verklaringen (energieadvies, planning, kostenraming) correct zijn bijgevoegd. Let op: Aanvragen worden beoordeeld op volgorde van binnenkomst, dus tijdig indienen is belangrijk!

5. Besluit & voorschot

Binnen **maximaal 22 weken** ontvang je een besluit over je aanvraag. Bij goedkeuring van een subsidieaanvraag van minder dan €25.000 ontvang je direct 100% van het subsidiebedrag. Bij een aanvraag van €25.000 of meer ontvang je eerst een voorschot van 70% na goedkeuring.

6. Uitvoering van maatregelen

Na goedkeuring mag je starten met de uitvoering van de verduurzamingsmaatregelen. Je realiseert deze binnen 24 maanden na subsidieverstreking of binnen 36 maanden bij een integraal project. Lukt dit niet? Dan kun je éénmalig 12 maanden uitstel aanvragen.

7. Nieuw energielabel

Na de uitvoering van de maatregelen moet bij integrale projecten een nieuw energielabel worden opgesteld en geregistreerd, indien van toepassing.

8. Vaststelling aanvragen

Na voltooiing dien je een vaststellingsaanvraag in voor het resterende subsidiebedrag. Zorg dat alle facturen en betalingsbewijzen goed zijn gedocumenteerd.

9. Evaluatie en monitoring

Monitor en evalueer de resultaten van de uitgevoerde maatregelen om te garanderen dat de gestelde verduurzamingsdoelen worden bereikt.

Door deze stappen zorgvuldig te volgen, vergroot je de kans op een succesvolle subsidieaanvraag!

Tip

Controleer voor de aanvraag of netcongestie een risico vormt voor jouw project via de [Netbeheer Nederland kaart](#).

6. DUMAVA in de praktijk?

Wil jij ook gebruik maken van DUMAVA?

Zorg voor een actueel energieadvies en een goed onderbouwde aanvraag om de kans op subsidie te maximaliseren.

ArtEZ University of the Arts

heeft voor vijf gebouwen rond de € 1,5 miljoen per pand beschikt gekregen.

Dit draagt bij aan duurzamere schoolgebouwen en lagere energiekosten.

Oldenzaal verduurzaamt stadhuis

Met een subsidie van € 927.000 euro voert Oldenzaal verduurzamingsmaatregelen door, zoals de isolatie van dak, gevel en vloer en het verbeteren van de verwarming, koeling en ventilatie.

Dit project transformeert het verouderde gebouw tot een toegankelijke en duurzame omgeving, die voldoet aan moderne eisen voor zowel bezoekers als medewerkers.

Verduurzaming kerkgebouw

Een kerkgenootschap in Coevorden ontving ruim € 12.000 subsidie voor de verduurzaming van het dak van hun kerkgebouw.

Met deze financiële steun konden zij niet alleen het dak vernieuwen, maar ook investeren in aanvullende isolatiemaatregelen.

7. Veelgestelde vragen (FAQ)

1. Kan ik als huurder ook subsidie krijgen via DUMAVA?

Nee, alleen eigenaren van maatschappelijk vastgoed kunnen DUMAVA aanvragen. Erfpacht wordt ook als eigendom beschouwd.

2. Moet mijn verduurzamingsadvies zijn opgesteld door een gecertificeerd bureau?

Voor losse maatregelen is een energieadvies nodig, dat niet per se door een gecertificeerd bureau hoeft te zijn opgesteld. Voor een integraal project is een Maatwerkadvies vereist, opgesteld door een gecertificeerd EP-U-maatwerkadviseur volgens de BRL9500-MWA-U of BRL9500-04.

3. Hoe vraag ik DUMAVA aan voor meerdere gebouwen die mijn organisatie bezit?

U kunt per adres of per kadastrale aanduiding een aanvraag indienen en dus meerdere aanvragen voor verschillende gebouwen indienen.

4. Moet ik bij de aanvraag offertes meesturen waarin de kosten van de maatregelen zijn opgenomen?

Het is niet verplicht om uw begroting te onderbouwen met offertes, maar het kan de beoordeling van uw aanvraag versnellen en vragen voorkomen.

5. Is een Duurzaam Monumentenadvies (DuMo-advies) nodig bij een DUMAVA-aanvraag voor een monument?

Voor een integraal verduurzamingsproject is een DuMo-advies (niveau 3) verplicht. Voor losse maatregelen is een DuMo-advies niet verplicht.

De volledige lijst met veelgestelde vragen kun je terugvinden op rvo.nl

Wil je zeker weten dat je subsidieaanvraag wordt goedgekeurd?
Werk samen met [erkende adviseurs](#) en dien je aanvraag op tijd in!

Over Ignite Group

Bij Ignite Group combineren we digitale oplossingen met subsidieconsultancy. We bieden een brede aanpak die aansluit bij de inhoudelijke, financiële en maatschappelijke uitdagingen van publieke en private organisaties, met een focus op het verduurzamen van vastgoed.

Dankzij onze uitgebreide expertise begeleiden we klanten in elke stap van hun traject en helpen we dagelijks bij het realiseren van hun doelen. Als toonaangevend internationaal adviesbureau maken we jouw vooruitgang mogelijk met een slimme combinatie van digitale oplossingen en specialistische kennis.

Haal het maximale uit jouw subsidiebudget

Ben je klaar om samen nieuwe mogelijkheden te ontdekken?

Neem vandaag nog contact met ons op voor een vrijblijvend adviesgesprek en zet de eerste stap naar verduurzaming!